

Indvending mod denne Lante og det skulde være, at man, saaledes som Regjeringen jo synes at være tilbøjelig til, tillægger det at kunne købe private Baner en saa stor Betydning, at man ikke vil lade nogen Velighed dertil gaa ubenyttet hen, men jeg kan dog ikke tro, at dette Ønske for Liden skulde være saa stærkt fra Regjeringens Side, at ikke den Udvei at give Laan skulde kunne bringes istand, naar vi forøvrigt ved nærmere Undersøgelse fandt den rigtig. Jeg favner til den endelige Afgjørelse af mit Votum i denne Sag en Række Oplysninger, som jeg antager, at det vil være let at skaffe tilveie inden en senere Behandling (Ingerslev: Ja!). Det ærede Medlem, som er Ordfører for Forslagsstillerne, gav os en Oversigt og fortjellige Tal, af hvilke nogle refererede sig til Regnskaber, andre til Budgetter. Han erkjendte selv, at saadanne Tal ikke kunde være aldeles paalidelige, fordi Budgettet altid kun arbejder med Sandsynlighed, medens Regnskabet gengiver Virkeligheden. Ikke desto mindre er det jo muligt, at man ved nærmere Behandling af de Data, som det ærede Medlem gav os, og som han nys gav Tilfagn om at ville supplere, vil komme til at se, at Staten vil kunne gjøre Laan til disse Baner uden nogen Risiko for Staten og til Fordel for det Almene. Mit Standpunkt er dette, at jeg erkjender, at der er Billighedskrav for de paagjældende Egne til, at vi komme dem til Hjælp. Det vilde efter min Mening have været uforsvarligt, om Finanzministeren i 1878 havde ladet et privat Pengeinstitut komme i Besiddelse af disse Anlæg for en Sum, der stod i et grelt Misforhold til de Udgifter, som disse Baner havde forvoldt, og til den Pris, for hvilken der overhovedet bygges Baner her i Landet. Ingen Foranstaltning kunde have været mindre rigtig end den, saaledes at lade et privat Institut blive Herre over disse Anlæg; det vilde være en Tilfidsætelse af de paagjældende Egenes Interesser, det vilde være en Oproffelse af de store Kapitaler, som Statens Private og Kommuner have sat deri; men det vilde fremfor Alt være et Stridt, der stod i absolut Modstrid til den Tendents til Statsdrift, som Alle erkjender er tilstede. Derfor ser jeg ikke rettere, end at vi ville handle uforsvarligt, om vi lade denne Sag gaa bort, uden at vi kom til et Resultat deri. — Jeg mærker, at jeg endnu ikke har indfriet den Gjælb, jeg før paadrog mig til det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds (H. Nielsen) ved at tale om den Naade, hvorpaa det ærede Medlem fra Kolding (Verg) har gjort sin Modstand gjældende i denne Sag. Jeg vil rette den Breddelse til dette ærede Medlem, at han i denne Sag imod Sødvane ikke har ladet sin Modstand mod Forslaget være fuldt ærlig og fuldt aaben (Verg: Ærlig?). Jeg taler naturligvis om „ærlig“ i den Forstand, hvori dette Udtryk parlamentarisk kan bruges. I Oktober 1878 indtog

det ærede Medlem den Holdning, at han ikke stemte; men det var vitterligt, at det ærede Medlem ved denne Holdning fremtvang Sagens Forfæstelse. Han vidste, at hans forrige Meningskæller vilde stemme imod den; han vidste, at han ved at stemme for Sagens videre Behandling, saaledes som vi gjorde, kunde have frelst den; men han afholdt sig alligevel fra at stemme, og det var ham bekendt, hvilket Resultat der derved vilde fremkomme. Dette negter heller ikke det ærede Medlem. Det havde været rigtigere, at det ærede Medlem havde stemt imod Sagens videre Behandling, naar han havde den Opfattelse, han gav tilkjende. Og i forrige Møde tror jeg, at det ærede Medlem havde handlet — for at bruge samme Ord — ærligere, mere aabent, i mere fuld Overensstemmelse med sin Mening, om han istedetfor at indbringe den Dagsorden, der talte om det Ubetimelige i Sagens Behandling, havde stemt for at forlæse Loven. Dette var i Virkeligheden hans Mening, det fik vi frem siden; men han brugte en Omvei for at give det tilkjende. Dette stemmer ikke med det ærede Medlems Fremgangsmaade forøvrigt; men, som sagt, Ingen af os har egentlig kunnet være i Tvivl om, hvad han mente. Jeg tror, at det vilde være uheldigt, om denne Sag nu blev standset. Jeg ønsker, at Undersøgelsen maa stride videre frem, og at den maa kunne finde Sted under saadanne Forhold, at vi kunne finde en Løsning, som er hensigtsmæssig for Staten og billig mod de paagjældende Egne. Jeg tror, at de sidste have Krav paa, at vi ikke nu vise dem tilbage paa en Naade, som enkelte Medlemmer synes at være tilbøjelige til.

Formanden (Krabbe): Da Ordet „ærlig“ fik den Forklaring, som var nødvendig for at betage det en Betydning, som vistnok ikke var ønsket forbunden dermed, og da denne Forklaring forhaabentlig ogsaa har betaget det Virkningen af en Fornærmelse, har jeg ikke fundet Anledning til at gjøre Erindring derved.

Beslutte: Jeg skal overlade den egentlige Motivering af dette Lovforslag her ved Iste Behandling til det ærede Medlem, som er Ordfører for Forslagsstillerne (Ingerslev), idet det forekommer mig, at han har gjort det saa godt, at Forslagsstillerne kunne være tilfredse dermed. Det er derfor kun enkelte Ytringer, som jeg ønsker at fremkomme med paa dette Standpunkt af Sagen. Jeg skal da først sige til det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Wille), at han under Sagens fortsatte Behandling skal faae alle de Oplysninger, som han kan ønske sig, og han skal faae dem med en saadan Nøiagtighed, at jeg tror, at han skal blive tilfreds dermed. Til det ærede Medlem for Svendborg Amts 6te Valgkreds (G. Petersen) skal jeg sige — jeg tror jeg